No. 149. 1848.

MIDDELBURGSCHE COURANT.

Dingsdag 12 December.

Besturen en Administratien.

KONINKLIJKE NEDERL. LOTERIJ.

Achtervolgens artikel 3 van Zr. Ms. besluit van den 6 Januarij 1831, no. 68 (*Staatsblad no. 2.*) heeft Zijne Excellentie de Heer Minister van Financien, bij resolutie van den zevenden December 1848, bepaald de prijzen, het [illegible] daaronder begrepen, waarvoor de Collecteurs, Splitters en Debitanten der Koninklijke Nederlandsche Loterij, de Loten en gedeelten van dien, voor de vierde week der trekking van de laatste Klasse der [illegible] Loterij, zullen mogen uitgeven, te weten:

BIJ VERKOOP:	
Geheele Loten	*f* 90, —
Halve „	45, —
Vijfde „	18, —
Tiende „	9, —
Twintigste „	4, 50

Wordende de belanghebbenden bij deze herinnerd, dat bij voornoemd artikel van Zr. Ms. besluit, uitdrukkelijk is vastgesteld, dat de Collecteurs, Splitters en Debitanten gehouden zijn, om zich naar die prijsbepaling te regelen, en dezelve gedurig ter inzage voor het Publiek beschikbaar te hebben.

Middelburg, den 11 December 1848.

De Staatsraad Gouverneur van de Provincie Zeeland,
Bij delegatie van denzelven,
De Burgemeester der Stad Middelburg,
PASPOORT VAN GRIJPSKERKE.

UITSLAG STEMOPNEMING.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Stad MIDDELBURG;

Gezien de Artikelen 21 en 22 der Wet van den 11 October 1848 (*Staatsblad no. 67*);

Brengen bij deze ter kennis van het algemeen, dat het Proces-Verbaal van de op den 2 en 9 dezer maand gehoudene Kiesvergaderingen, tot het doen eener keuze ter benoeming van twee Candidaten voor de Eerste Kamer der Staten-Generaal, ter inzage ligt ter Stedelijke Griffie, dagelijks van des morgens tien tot des namiddags drie ure.

En zal deze worden afgekondigd, mitsgaders in de Staats-Courant geplaatst.

Gedaan ten Raadhuize der Stad Middelburg, den 11 December 1848.

Burgemeester en Wethouders voornoemd,
PASPOORT VAN GRIJPSKERKE.
Ter ordonnantie van Hun Ed. Achtbare,
A. M. BEGIUS.

DEPARTEMENT VAN FINANCIEN.
BESTUUR DER DOMEINEN.

De ondergeteekende, Ontvanger der Registratie te Goes, maakt bekend dat *uit de hand* zijn te pachten, ter beweiding, TWEE EILANDEN of PLATEN, gelegen in de Ooster-Schelde, ten Noord-Oosten van Bath, Gemeente Rilland en Bath, waarvan het eene wordt gerekend eene grootte te hebben van 8 à 9 Bunders, en het andere van 55 à 60 Bunders. — Tot het bekomen van nadere informatien kan men zich vervoegen ten Kantore van Registratie te Goes.

De Ontvanger voornoemd,
DE KANTER.

SPIJSUITDEELING.

De COMMISSIE tot uitdeeling van Spijs aan Minvermogenden, zal, op Dingsdag den 12 en Woensdag den 13 December aanstaande, van elf tot één ure, in haar gewoon Lokaal, vaceren tot afgifte der Kaarten aan de Inteekenaren.

Middelburg, den 7 December 1848.

VAN REIGERSBERG VERSLUYS, Secretaris.

WELDADIGHEID.

Middelburg, 11 December 1848.

De VEREENIGING tot het Bezoeken der Armen maakt dankbare melding voor de op den 4 dezer, van O. V. ontvangene gift groot *f* 10.

De Directie der Vereeniging voornoemd,
J. C. SCHORER VAN DE SOUBURGEN, Voorz.
N. VERHULST Wz., Penningmeester.

ISRAELITISCHE SCHOOL.

De *Nederlandsche Godsdienstige Israelitische* SCHOOL-COMMISSIE, over het Ressort *Middelburg*, heeft de eer ter kennis van de Ingezetenen te brengen, dat, ingevolge van Edel Achtbare Heeren Burgemeester en Wethouders dezer Stad bekomene magtiging, voor de Inschrijving van vrijwillige bijdragen tot instandhouding, gedurende het aanstaande jaar, van het alhier bestaande *Instituut van Onderwijs*, CHESED NEORIM, dezer dagen de vereischte Biljetten op de gewone wijze zullen worden rondgebragt; vleijende de Commissie zich, dat zij wederom bij derzelver geachte Stadgenooten dezelfde blijken van deelneming zal mogen ondervinden, welke haar, gedurende een tijdvak van 30 jaren is ten deel gevallen; waartoe zij de vrijheid neemt deze Inrigting bij vernieuwing in de bekende welwillendheid van Middelburgs Ingezetenen aan te bevelen.

Middelburg, den 11 December 1848.

De School-Commissie voornoemd,
N. W. PRAAG, Voorzitter.
V. VAN LISSA, Secretaris.

BETALING VAN TRACTEMENTEN over het vierde kwartaal dezes jaars, ten Kantore van den Betaalmeester te [illegible], aan de Heeren Ontvangers, onder het Arrondissement Middelburg behoorende.

MAATSCHAPPIJ TOT NUT VAN 'T ALGEMEEN.

VERGADERING op Woensdag den 13 December 1848, des avonds ten zes ure: — *Herinnering aan den Jaardag; Verslag; Uitreiking van erkentenis voor edelmoedig Bedrijf, en Bijdragen.*

Namens Bestuurders,
[illegible],
fung. Secretaris.

Binnenlandsche Tijdingen.

MIDDELBURG den 11 December.

Bij besluit van 30 november ll. heeft Z. M. tot ridders der orde van den Nederlandschen leeuw benoemd, de heeren: mr. *L. A. J. W.* baron *Sloet tot Oldhuis*, griffier der provinciale staten van Gelderland, en *W. J. E.* baron *van Lijnden van Hemmen*, districts-commissaris van Nijmegen.

Bij besluit van dienzelfden dag, heeft Z. M. aan den heer mr. *W. L. Diemont van Langerak*, lid der provinciale Staten van Zuid-Holland, vergunning verleend tot het aannemen en dragen der versierselen van ridder van het gouden kruis der orde van den Verlosser, hem door Z. M. den koning van Griekenland geschonken.

— Bij koninklijk besluit van den 4 dezer, zijn eervol uit het korps zee-officieren ontslagen, de luitenants-ter-zee 1e. kl. jhr. *A. B. van Haeften* en *A. D. van der Gon Netscher*, de luitenants-ter-zee 2de kl. *M. L. Moggenstorm*, *W. E. van Dam van Isselt* en *M. A. Kluit*, de officier van administratie *C. Tilanus* en de kapitein der mariniers *L. A. J. H. Zeylemaker*.

— De heer *F. Ermerins*, thans surnumerair der belastingen te Middelburg, is door Z. M. benoemd tot ontvanger der directe belastingen te Kloosterburen, provincie Friesland.

Te *Leyden* is den 8 dezer in de regten gepromoveerd de heer *G. N. de Stoppelaar*, na verdediging van zijn specimen historico juridicum: *de civitate Medioburgensi ejusque praesertim randae ratione variis temporibus*.

Verkiezingen voor de Staten-Generaal.
(Vervolg.)

Alhier heeft op zaturdag ll. de herstemming plaats gehad over de heeren jhr. mr. *M. C. Paspoort van Grijpskerke* en mr. *W. N. Lambrechtsen*, als eerste candidaten, en mr. *W. C. M. de Jonge van Ellemeet* en Z. K. H. Prins *Frederik* der Nederlanden, als tweede candidaten voor het lidmaatschap der Eerste Kamer van de Staten-Generaal. Bij de stemopneming is gebleken dat waren uitgebragt 577 stemmen, te weten:

Van de Kiezers uit	Middelburg	195
	Vlissingen	177
	Veere	41
	Arnemuiden	22
	Oostkapelle	72
	Westkapelle	70
	Totaal	577

Waarvan zich voor de eerste candidatuur verklaarden, op de heeren:

jhr. mr. *Paspoort van Grijpskerke*	332 stemmen
Mr. *W. N. Lambrechtsen*	157 „
In blanco	9 „
Van onwaarde	79 „
	577

zoodat als eerste candidaat is verkozen jhr. mr. *M. C. Paspoort van Grijpskerke.*

Voor de tweede candidatuur waren uitgebragt op de heeren:

mr. *W. C. M. de Jonge van Ellemeet*	261
Z. K. H. Prins *Frederik* Nederlanden	223
in blanco	21
van onwaarde	72
Totaal	577

Zijnde dus als tweede candidaat verkozen mr. *M. C. M. de Jonge van Ellemeet.*

Zoo als vroeger bekend is had de heer mr. *W. N. Lambrechtsen* vroeger verzocht bij de stemming niet in aanmerking te komen.

Wij vernemen dat op ll. zaturdag in het 4de kies-district, hoofdplaats Goes, de herstemming heeft plaats gehad over de heeren *Ph. J. Bachiene* en mr. *J. J. van Deinse*, voor het lidmaatschap der Tweede Kamer, en dat bij het opnemen der stemmen is gebleken, dat de heer *Bachiene* 324, en de heer mr. *van Deinse* 226 stemmen had bekomen. Zoo dat de heer *Bachiene* als lid is gekozen.

Voor de Eerste Kamer hebben als candidaten de meeste stemmen op zich vereenigd, de heeren *I. G. J. van den Bosch* en mr. *F. N. van der Bilt.*

— In het 4de hoofd-kies-district dezer provincie te Sluis, is op zaturdag den 9 dezer, bij de opening der stembiljetten, gebleken, dat tot candidaten van de Eerste Kamer der Staten-Generaal zijn gekozen, de heeren *A. Kakebeeke*, te Krabbendijke, met 420, *A. Piché*, te Koudekerke, met 413, van de 571 uitgebragte stemmen.

Vervolg der verkiezingen buiten deze Provincie.

Tweede Kamer. De heeren:

Utrecht: *E. C. H. van Doorn.*

Eerste Kamer. De heeren:

Zuid-Holland: *D. Blankenheim*, mr. *L. C. Luzac*, *L. van Oudermeulen*, mr. *J. A. Philipse*, jhr. *N. J. Steengracht van Duivenvoorde.*

Utrecht: *J. A. Grothe*, *W. H. de Heus*, *F. H. Spengler.*

Friesland: jhr. *G. R. G. van Swinderen.*

De heeren *Opperdoes Alewijn*, te Hoorn, heeft verzocht voor de benoeming als lid der Tweede Kamer niet in aanmerking te komen. De heer mr. *Jacobson*, in het district Almelo tot lid der Tweede Kamer verkozen, heeft voor die benoeming bedankt.

Buitenlandsche Tijdingen.

Engeland. — *Londen 7 December.* Berigten uit Londonderry van den 4 dezer, omtrent het vreesselijke voorval aan boord van de daar aangekomene stoomboot van Sligo, bevestigen de opgaaf, dat 73 personen, meest Iersche landverhuizers, op dat vaartuig zijn omgekomen, en zulks door verstikking in de voorkajuit, waar zij, met een groot aantal andere passagiers, uit hoofde van het stormweder, waren opgesloten geworden. Ten einde het doordringen van het over 't dek heenslaande water te verhinderen, was over het geslotene luik een zeildoek bevestigd, waardoor het indringen van versche lucht in het betrekkelijk zeer kleine gedeelte van het schip, waarin omstreeks 150 menschen op een gehoopt waren, geheel belet werd. Het gerucht, dat de ongelukkigen vermoord zouden zijn bij gelegenheid van een roofaanval, blijkt thans geheel ongegrond te wezen. In sommige berigten komt echter voor, dat door den kapitein der stoomboot, of door eenigen van zijne equipage, wordt opgegeven, dat men, uit hoofde van zoodanigen aanval en van het daaruit voortspruitende gevecht onder de passagiers, genoodzaakt is geweest, om deze laatsten allen in de voorkajuit op te sluiten en daar gedurende den stormachtigen nacht opgesloten te houden. Het geregtelijke onderzoek wordt voortgezet en zal vermoedelijk ook dit punt tot klaarheid brengen. Behalve de kapitein en al het scheepsvolk, zijn ook de passagiers, welke in 't leven zijn gebleven, voor 's hands in verzekerde bewaring gesteld, ten einde als getuigen bij het onderzoek ter beschikking van de regterlijke overheid te blijven. — Voor het overige behelzen de mededeelingen omtrent deze schier ongehoorde gebeurtenis een aantal afgrijsselijke bijzonderheden, omtrent den toestand waarin de deels doode, deels zieltogende personen in het enge vertrek gevonden zijn. Het uithijschen der lijken heeft [illegible] uren geduurd.

Duitschland. — De berigten uit Weenen melden, dat de zoo onverwachte tijding van den troons-afstand van keizer *Ferdinand* aldaar wel een gunstigen indruk heeft gemaakt, maar minder blijdschap heeft te weeg gebragt, dan men zoude hebben verwacht, wegens de bedenking, dat daardoor de weg wordt gebaand, om het hof en al wat daartoe behoort, ten minste grootendeels, weder naar die hoofdstad te brengen, en den staat van beleg te doen ophouden. Intusschen wordt niets verzuimd, wat strekken kan, om de menigte te overtuigen, dat de jonge keizer gezind is, om welmeenend op den eenmaal ingeslagen weg voort te gaan. Hij zal te dien einde door geene andere hooggeplaatste personen worden omringd, dan die geacht worden gezind te zijn, om hem en zijn ministerie daarin ondersteunen en behulpzaam te zijn. De afgetreden keizer en keizerin blijven vooreerst in Praag. De aartshertog *Franz Karel* en zijne echtgenoote, de aartshertogin *Sophie*, begeven zich naar Munchen.

De benoeming van den heer *Kulmer*, als medelid van het in stand gehouden ministerie Schwarzenberg, schijnt te zijn geschied, om een bewijs te geven, dat de keizer zoo veel mogelijk al de volks-stammen der Oostenrijksche monarchie wil believen. De genoemde staatsman is een ijverige voorstander van de partij der Czechen, of Slaven.

De hoop op eene minnelijke schikking der geschillen met Hongarije vermindert dagelijks. Zoodra de nieuwe keizer, welke binnen weinige dagen te Weenen wordt verwacht, aldaar zal zijn aangekomen, zal de strijd met den meesten spoed en kracht worden voortgezet.

Naar men verneemt, zou prins *Windischgrätz* het voornemen hebben opgevat, om zijne legers aan de grenzen te concentreren en van daar tegen Pesth op te rukken. — In Presburg en Oedenburg schijnt de meerderheid der bevolking niet ongenegen te zijn, om zich vrijwillig aan de keizerlijke troepen te onderwerpen.

— Het garnizoen te Weenen bedraagt op dit oogenblik 26,000 man met 36 stuks geschut.

— De nieuwe keizer wordt beschreven als ridderlijk gezind en uiterst beschaafd; hij spreekt elf levende talen.

— Uit Zevenbergen wordt van den 26 november gemeld dat Klausenburg, de tweede stad van dat gewest, zich aan de keizerlijke troepen heeft overgegeven.

Berlijn 7 december. De sensatie, welke de nieuwe constitutie in alle kringen alhier heeft te weeg gebragt, is buitengewoon en deze gebeurtenis wordt, gelijk te verwachten was, verschillend beoordeeld. Over het algemeen schijnen zijn en de democraten en de reactionairen beiden te vreden: de eersten, omdat zij, sedert eenigen tijd zedelijk dood, evenwel hun doel in zekeren zin bereikt hebben, en omdat men hun, den geslagen vijand, als 't ware, een gouden brug gelegd heeft, waarover zij eerlang met versche troepen op het slagtveld hopen terug te keeren. De reactionairen zijn op eenen anderen grond tevreden; zij zijn namelijk van oordeel, dat juist de breede grondslagen van het gebouw deszelfs val vroeger of later zullen bewerken, en men alzoo tot de overtuiging zal komen, dat orde en rust eerst met het oude

politie- en bureaucratie-stelsel zullen terugkeeren. De partij van de regterzijde eindelijk, de eigenlijke constitutioneele partij — want derzelver grondbeginselen zijn in het algemeen dezelfde, welke nog in het afgeloopen jaar op den vereenigden landdag, door de uiterste linkerzijde werden voorgestaan en toenmaals nog als geheel liberaal beschouwd werden — is eenigzins uit het veld geslagen door het geschenk, dat ons door de tusschenkomst des heeren *von Manteuffel* aangeboden wordt en beklaagt de zeven maanden, welke zij nutteloos doorgebragt heeft. Slechts over een punt zijn alle partijen te vreden, namelijk, dat de nationale vergadering ontbonden is. De regterzijde, omdat zij verheugd is, uit den parlementairen poel geraakt te zijn, waarin de vergadering van week tot week verzonk; de linker-, omdat hare leden overtuigd zijn, weder gekozen te zullen worden, wanneer slechts het tegenwoordige ministerie aan het roer blijft; en omdat zij zich meer goeds belovèn van het tweede bedrijf van het democratische kluchtspel, waarvan het eerste nu met een zoo goed gevolg voor hen afgeloopen is. De stad bleef na de bekendwording der constitutie volkomen rustig en des avonds waren vele huizen verlicht.

— Er is weder spake van een nieuw ministerie, aan welks hoofd de heer von Vincke zou staan.

— Nog steeds zijn te dezer stede geruchten in omloop, dat de staat van beleg den 10 dezer zal opgeheven worden. Men wil in de zachtheid, waarmede men dien sedert een paar dagen toepast, eenige waarschijnlijkheid voor dit gerucht vinden.

Italie. — Bologne verzet zich tegen Rome; alle gedeputeerden van deze plaats hebben hun ontslag genomen. Kardinaal *Opizoni* is door den paus zelven tot zijn plaatsvervanger benoemd. Het gerucht, dat te Rome de republiek uitgeroepen was, heeft zich niet bevestigd, doch wel dat van de vergiftiging des konings van Sardinie; gelukkig echter is laatstgenoemde tot dusverre aan den dood ontsnapt. Zijne geneesheeren ten minste staan voor zijn leven in; ongelukkig is het te voorzien, dat de gezondheid des konings verwoest zal zijn.

De paus is volgens de laatste berigten nog altijd te Gaeta. Sommige bladen beweren intusschen, dat hij in de daad de wijk zou genomen hebben naar het klooster van den Monte-Cassino; anderen, dat hij het aanbod des konings van Napels aangenomen en het paleis van Caserta betrokken heeft. Dit laatste is wel het minst waarschijnlijk.

Men zegt, dat eenige kardinalen die te Rome gebleven zijn, geheime last van den Paus zouden hebben ontvangen. Ook is er spake van een kort staatstuk, waarbij de Paus protesteert tegen al hetgeen na 16 november te Rome is verrigt. Men geeft voor dat Rome rustig is, maar de italiaansche bladen zijn meest alle de bewegings-partij toegedaan en hunne berigten eenzijdig.

Frankrijk. — *Parijs, 7 december.* Hoe meer de dag der verkiezing van den voorzitter der republiek nadert, hoe meer de kansen van den generaal *Cavaignac*, om de meerderheid van stemmen op zich te vereenigen, vermindert. Zijne staatkundige vijanden schijnen de zwaarste slagen, om hem te treffen, tot de laatste dagen te hebben bewaard. Het gebeurde in de nationale vergadering van gisteren strekt daarvan ten bewijze. De zedelijke verpligting, welke op den minister *Dufaure* berustte, en de noodzakelijkheid, waarin men als het ware dien bewindsman heeft gebragt, om nog voor den dag der verkiezing de wetsvoordragt omtrent de nationale beloningen in te trekken, hebben een voor den generaal *Cavaignac* zeer noodlottig gevolg gehad.

Er is een geschrift uitgekomen van den beruchten *Caussidière*, het welk onder anderen merkwaardige bijzonderheden inhoudt, dat de expeditie der republikeinsche horden naar de belgische grenzen wel degelijk met voorkennis der destijds hier te lande aan het bewind zijnde personen heeft plaats gehad; dat vooral hij, *Caussidière*; die expeditie heeft bevorderd, en alleen heeft verlangd, dat men een meer regelmatigen inval zou doen.

De strijd der partijen wordt van dag tot dag heviger, en doet ook zijn invloed in de nationale vergadering gevoelen. Gisteren heeft een der afgevaardigden het gouvernement de reden gevraagd, waarom eene vertraging in het vertrek der posten had plaats gehad, zoodat het niet geschied om de departementen kennis te doen dragen van den afloop der debatten over de beruchte lijst der nationale beloningen, eene maatregel die zich maar slecht laat verdedigen.

Er vertoont zich in deze stad eene toenemende onrust; er worden groote voorzorgen in het werk gesteld om alle poging tot wanorde tegen te gaan, maar toch blijft er eene gisting en bezorgdheid in de gemoederen heerschen. In het kwartier Maubert, een der volkrijkste van Parijs, hebben zamenscholingen plaats gehad; men schijnt onlusten te verwachten, en eenige lieden denken dat de verkiezing van *Lodewijk Bonaparte* daarvan het sein wezen zal; anderen denken weder dat, hoe ook de uitslag zij, er oproer zal uitbreken. Bezadigden wenschen en hopen dat de rust niet zal gestoord worden door daden van geweld, en dat als de verkiezing zal geschied zijn, de overwonnene minderheid zich zal onderwerpen.

Van den waarschijnlijken uitslag der verkiezingen valt weinig te zeggen. Het is niet te ontkennen dat de generaal *Cavaignac* die korteling terrein heeft gewonnen in de laatste dagen weder veel heeft verloren. Waarom? het zou moeijelijk zijn dit te verklaren, de menigte laat zich medevoeren door de indrukken van het oogenblik, het zij die regt of niet regt zijn, zonder daarbij te redeneren, of te overdenken.

Op dit oogenblik bevinden zich 104,000 man troepen in Parijs en omstreken is er nog 16000 wachtende.

Alle studenten en advocaten dezer stad op drie na, hebben zich aanhangers van *Lodewijk Napoleon* verklaard.

De ingekomene Engelsche bladen zullen wij morgen in een BIJBLAD *mededeelen.*

EFFECTEN, NOTERING te *Amsterdam*, 8 December.
Nederl. Werkelijke Schuld 2½ pct. 46½ à 47½ gebl. 47½ Dito 5 pct. 55½ à 56½ gebl. 56. Dito 4 pct. 72 à 72¼ gebl. 72¼. Handel-maatschappij — —

Zeetijdingen.

VLISSINGEN den 11 *december.* Voor Antwerpen bestemd zijn alhier ter reede gekomen: *Dyle*, Lams, van Nieuw-York, met potasch enz.; *Charlotta Lutitia*, Hilversson, van Odessa, met tarwe; *Sophia Frederika*, G. N. Aberg, van Cephalonie, met olie en andere enz.; *Eleutriar*, Dunan, van Bahia, met koffij; *Soho*, J. Cullen; *Director*, Rawlinson, *de Antwerpen*, T. Jackson, alle drie van Londen, met stukgoederen; *Comet*, C. Smith, van Cardiff, met zout; *Joy*, J. Joys, van Londen, met ballast; *Kato*, W. Howell, van Sevilla, met china enz.

Voor Vlissingen: *Dolphijn*, H. Bowers, van Newcastle, met steenkolen, en *Caroline*, W. Bowbye, van Brickelsey, met ballast.

Advertentien.

Tot mijne diepe droefheid overleed heden, na een kortstondig lijden, mijn geliefde Echtgenoot, PIETER MAARTEN HARINGMAN, in den krachtvollen leeftijd van 51 jaren en circa 8 maanden.

KOLIJNSPLAAT, F. C. HARINGMAN,
den 9 December 1848. geb. VAN DE LANDE.

Mede uit naam mijner Kinderen en Behuwd-Zoon.
Algemeene kennisgeving.

Voor de menigvuldige bewijzen van deelneming bij het overlijden van onzen waarden Vader en Behuwd-Vader, J. D. VAN DER BEEK, betuigen wij onzen hartelijken dank.

MIDDELBURG, Uit aller naam,
den 11 December 1848. C. VAN DER BEEK.

De Erven van wijlen den heer J. D. VAN DER BEEK, in leven Koper- en Blikslager binnen deze Stad, hebben door deze de eer hunne geachte Stad- en Landgenooten, voor de aan hunnen overledenen Vader sedert een aantal jaren bewezene achting en gunst, te bedanken, tevens de vrijheid nemende, om zijnen opvolger, JAN KRAMER, die gedurende 23 jaren bij hem werkzaam was, en door aankoop eigenaar van bovengenoemde Affaire is, op nieuw in het gunstig aandenken hunner geachte Stad- en Landgenooten aan te bevelen. Uit aller naam,

Middelburg, 11 Dec. 1848. C. VAN DER BEEK.

De ondergeteekende, volgens bovenstaande Advertentie Eigenaar geworden zijnde der KOPER- en BLIKSLAGERS-AFFAIRE van wijlen den Heer J. D. VAN DER BEEK, neemt door deze de vrijheid aan zijne geachte Stad- en Landgenooten te berigten, dat hij op heden reeds zijne Werkplaats in bovengenoemde Affaire heeft geopend, en met den 1 Januarij 1849 geheel gesorteerd zal zijn in alle artikelen tot dit vak behoorende; waarom hij zich bij dezen minzaam in de gunst zijner geachte Stad- en Landgenooten aanbeveelt, hun tevens van eene naauwgezette bediening verzekerende.

Middelburg, 11 Dec. 1848. J. KRAMER.

Binnen de Stad Middelburg wordt ter overneming aangeboden eene sedert jaren gevestigde AFFAIRE IN MODES, welke tot heden met goed gevolg wordt uitgeoefend; het Huis daarbij in huur, des verkiezende over te nemen. Hiertoe inclinerenden, vervoegen zich in Persoon of met franco Brieven bij de Boekhandelaars J. C. en *W. Altorffer.*

Men zal op Vrijdag den 15 December 1848, te Middelburg, in de Bogaardstraat, Lett. D. No. 470, ten overstaan van den Notaris *Abraham van den Broecke Az.* en getuigen, verkoopen een zindelijken INBOEDEL, bestaande in een Mahoniehouten Kabinet, eene Eikenhouten Bureau, Uittrekkende, Lade-, Penant- en andere Tafels, Stoelen, Spiegels, Schilderijen, Bedden met toebehooren, Vrouwe-Kleederen, gemaakt Bed- en Tafellinnen, Japansch en geëmallieerd Porcelein, Roomkleur, Glas- en Verlaktwerk, Koper, Tin, Blik en IJzerwerk, twee Porceleinkassen, eene Boekenkas, een Frankelijntje, eene Rustbank, Kisten en meer andere Goederen.

Al deze Goederen zijn op Donderdag den 14 dezer voor een ieder te zien, van 's morgens 10 tot 's namiddags ten 3 ure.

Men zal op Dingsdag den 19 December 1848 en volgende dagen, te Middelburg, op de Zuidzijde van den Dam, Lett. G No. 38, ten overstaan van den Notaris *Abraham van den Broecke Az.* en getuigen, verkoopen: eenen extra zindelijken INBOEDEL, bestaande in een Eikenhouten Kabinet, een Mahoniehouten Bureau, twee dito Ladetafels, Uittrekkende-, Penant- en andere Tafels, Stoelen, Spiegels, Ledikant met Behangsel, Bedden met toebehooren, Mans en Vrouwe-Kleederen, gemaakt Bed- en Tafellinnen, twee Gangklokken, Japansch en ander Porcelein, Roomkleur, Glas en Verlaktwerk, Matten, Karpetten, een Franklin, Kleerkas; alsmede gemaakt en onafgemaakt KOPER- en BLIKWERK, bestaande in Koperen Waterketels, Etensketels, Schenkketels met Konfoorten, Koffijkannen en Koffijvasen, Gebakvormen, Kastrollen, Akers, Teelen, Plaatstoven, Doofpotten, Emmers, Lampen, Blikken Teelen, Doozen, Theestoven, Emmers, Gieters en meer andere artikelen; eene partij KOPERSLAGERS GEREEDSCHAPPEN, Hamabeelden, Bankschroeven en meer, WINKELKAS met Glazendeuren, Toog, Boorden en meer andere Goederen.

Al deze Goederen zijn op Maandag den 18 December voor een ieder te zien van 's morgens 9 tot 12 en 's namiddags van 2 tot 4 ure. — De *Gereedschappen* zullen op Woensdag den 20 dezer, des middags ten 11 ure worden verkocht.

HOUTVERKOOPING door den Notaris *Woutersen*, op *ST. JAN TEN HEERE*, Vrijdag den 29 December 1848.

PUBLIEKE VERKOOPING op Zaturdag den 30 December 1848, des morgens ten 10 ure, op de Hofstede *TER LINDE*, in Welzinge, onder de Gemeente *Ritthem*, van 2 Bunders vier- en vijfjarig Essen, Elzen en Wilgen geslagen KAPHOUT.

VOORLOOPIGE AANKONDIGING.

Men zal in de maand Februarij 1849, dag en plaats nader te bepalen, publiek te koop presenteren, eene kapitale HOFSTEDE, staande onder de Gemeente DEN HOEK, Kanton Axel, groot ter nombre van 67 Bund. 65 R. 87 Ell., bewoond wordende door de Weduwe *J. Bakker*.

Met Mei, of iets vroeger, in een zeer goeden stand te huur een BURGERHUIS, voorzien met zeer vele gemakken, waarachter eenen grooten TUIN, beplant met fijne Vruchtboomen en daaraan grenzend PAKHUIS. Adres H. 202.

De ondergeteekende maakt aan zijne geëerde Begunstigers bekend, dat bij hem weder is te bekomen nieuw ROOKVLEESCH, SAUCIJS-DE-BOLOGNE, RUNDERWORST, TONGEN, zwaar ROOK- en PEKELSPEK, REUZEL en HOOFDKAAS.

M. J. VAN DOORN.

In lossing *de Jonge Egidius*, van Antwerpen, gevoerd door *Lamot van Boom*, met BEUKEN MUTSAARD en Hout, Buskolen, SMEE- en KAGCHELKOLEN, Brusselsche Schaalkolen en Brabandsche Speeken; te bevragen bij *Leendt. de Zeeuw*, Teerpakhuizen, Lett. P. No. 255.

Eene MEID benoodigd; adres bij de Uitgever dezer Cour.

De Boekhandelaars VAN DER MEER & VERBRUGGEN, te *Rotterdam*, geven uit en hebben alom verzonden:

NIEUWE LEERREDENEN
van
J. J. VAN OOSTERZEE.
Tweede Druk. — Prijs *f* 3,75.

Daar de aanvragen voor den *eersten* Druk dezer *Leerredenen* zoo talrijk waren dat de geheele Oplaag, ofschoon meer dan 1000 Exempl. bedragende, in ééne maand uitverkocht was, is de eerste druk niet algemeen verzonden kunnen worden.

GESCHIEDENIS DER CHRISTELIJKE GODSDIENST EN KERK;
door Dr. A. NEANDER.
Uit het Hoogduitsch vertaald door W. C. MAUVE,
Predikant te Haarlem.

1ste, 2de en 3de Aflevering. — Prijs van elke Aflev. 90 cts.

Deze met zorg bewerkte vertaling der beroemde *Kerkelijke Geschiedenis* van NEANDER, wordt uitgegeven in Afleveringen van 6 vellen roijal 8vo, welke zoo veel druks bevatten als 12 vellen gewoon groot 8vo. De 4de Aflevering verschijnt in Januarij aanst., en wordt geregeld elke twee maanden met eene Aflevering vervolgd.

De bezitters der twee deelen van de vorige vertaling kunnen, des verkiezende, die twee deelen kosteloos verwisselen tegen de twee Afleveringen van deze Nieuwe Uitgave. Men zie verder het Berigt op den omslag der 1ste Aflevering.

CHRISTENDOM EN ONGELOOF,
Twintig Voorlezingen over de Godsdienstgeschillen des tegenwoordigen tijds;
door Dr. D. SCHENKEL.
WOORDEN VAN STRIJD EN VAN VREDE.
Uit het Hoogduitsch door J. OUDIJK VAN PUTTEN.
Met een VOORWOORD van
Dr. J. J. VAN OOSTERZEE. — Prijs *f* 3,90.

Te midden van al de stormen onzer dagen, worde SCHENKEL voor ons denkend en Christelijk Publiek een Vriend, die de teekenen der tijden verklaart, en met vaste hand heenwijst naar eene betere toekomst.

Schouwburg te Middelburg.

Tweede en laatste Debut-Voorstelling.

Woensdag den 13 December 1848: HET HUWELIJK BIJ TROMMELSLAG, groote Comedie-Vaudeville in drie bedrijven, naar het Fransche *le Mariage du Tambour*. Na hetzelve: HET KIND VAN DEN HUIZE, Blijspel met Zang, in één bedrijf. — Aanvang ten 6 ure.

VAN BEEM & VAN SLUYS.

STOOMVAART OP LONDON.

Het SCHROEF-STOOMSCHIP *THE CITY OF LONDON*, Kapitein R. HART, zal van Maandag den 18 tot Woensdag den 20 dezer maand te *Middelburg* in Lading liggen, tot vervoer van Goederen en Vee.

Nadere informatien zijn te erlangen bij den ondergeteekende, of
bij den Heer H. A. VAN IJSSELSTEIJN Jr., te *Zierikzee*.
bij den Heer J. H. C. KAKEBEEKE Gz., te *Goes*.
bij de HH. v. D. BROECKE en HERNY, te *Aardenburg*.
bij den Heer H. D. STEENKAMP, te *Neuzen*.

Middelburg, 11 Dec. 1848. J. J. DE KANTER,
Makelaar.

Inhoud der 2de editie van onze vorige Courant.

Tijdingen uit **Weenen** van 3 december bevestigen het hiervoren medegedeelde berigt uit Leipzig, wegens de abdicatie der kroon door den keizer van Oostenrijk.

Berlijn 5 *december.* [illegible] de Pruissische nationale vergadering ontbonden verklaart en uit eigen magt eene constitutie aan zijn volk verleent.

Parijs 6 *december.* Er is alle reden om te gelooven dat eene zeer dringende depeche uit Turin bij het Fransch kabinet is ontvangen, inhoudende verzoek om te weten welke houding Frankrijk zou aannemen, ingeval de Oostenrijkers, zonder Bologna aan te vallen, naar den kant van Rome over den weg van Faënza voorwaarts rukten, in overeenstemming met Napels, welk rijk de paus tot eerste schuilplaats heeft verkozen.

Uit vrij goede bron wordt gemeld, dat de moordenaar van graaf *Rossi* een Napolitaan is, genaamd *Biesta Moschini*, die een geruimen tijd te Parijs verblijf hield en die stad eerst in mei ll. verlaten heeft. Hij leefde er zeer bekrompen en door middelen die niet zeer verdienstelijk zijn.

In de nationale vergadering is veel gesproken over een brief uit Rome, waarbij gemeld wordt dat de Romeinsche vrijwilligers, die den paus vervolgden, het Napelsche grondgebied zouden geschonden hebben.

Men spreekt hier ook van brieven uit Tilsit, die als zonder twijfel gewagen van de opening van een veldtogt door de Russen, en dat zij reeds de Pruissische grenzen naderen. Zelfs wordt verzekerd dat keizer *Nicolaas* zich incognito te Potsdam bij den koning van Pruissen bevindt.

Verkiezingen voor de Staten-Generaal.

Tweede Kamer: de heer
Noord-Braband: *F. J. F. de Bruijn.*
Eerste Kamer: de heeren
Noord-Braband: mr. *L. A. Lichtenvelt.*
Friesland: mr. *S. van Welderen* baron *Rengers.*

TER DRUKKERIJ VAN DE GEBROEDERS ABRAHAMS.

N°. 149*. 1848.

BIJBLAD VAN DE MIDDELBURGSCHE COURANT

van Dingsdag 12 December.

Ingezonden Stukken.

Aan de Redactie der Middelburgsche Courant.

Mijne heeren!

Nevensgaand *door mij onderteekend* stuk, hetwelk in de *Zeeuwsche Courant* van morgen zal te lezen staan, wensch ik ook in het eerstvolgend nommer van *uw* blad geplaatst te zien. Ik verwacht van uwe onpartijdigheid, dat gij aan dit mijn verlangen wel zult willen voldoen.

Met achting heb ik de eer te zijn

Middelburg, Uw Dw. Dienaar,
den 9 December 1848. Ph. van den Broecke.

Aan den schrijver uit het 4de District van Zeeland, van het artikel, geplaatst in de Zeeuwsche Courant van den 3 December 1848.

Gelijk ik verwachtte, was mijne toespraak, tot u en uwe districtgenooten gerigt, niet aan allen welkom. De daarbij aangehaalde feiten, hoe algemeen ze ook waren, lokten van eenen onbekende een schrijven uit, hetwelk die feiten blijkbaar *opzettelijk* verdraaide, om den eenvoudigen lezer, zoo mogelijk, tegen mij in te nemen. De vroegere aankondiging van dat stuk stelde mij in staat om, vóór het te kennen, mijn vast besluit mede te deelen van op geen naamloos geschrift te antwoorden. Tot nu toe werd de naam des schrijvers niet bekend. Van harte wensch ik, dat hij zich blijve schuil houden; want van het *algemeene*, waarvan ik u sprak, tot het *bijzondere* af te dalen, zou mij uiterst onaangenaam zijn en is buiten mijn oorspronkelijk doel gelegen. Word ik echter door een *bepaalden* schrijver daartoe gedrongen, dan acht ik mij sterk genoeg tot mijner verdediging. Laat *gij* dus en allen, die u zouden willen navolgen, mijne verdediging gerustelijk aan mij zelven over.

Welk duidelijk bewijs gij ook geleverd hebt van den drukkenden last, waaronder gij en uwe districtgenooten *negen jaren lang gebukt gingt*, — [illegible] bewezen, wat ik in mijne toespraak op het oog had.

Die toespraak werd gerigt tot u, die zich voor het grootste gedeelte maar al te wel den druk herinnerdet, welken ik in uw geheugen terug riep. Voor *u* was elk bewijs overbodig.

Immers, toen ik u sprak van de drukkende militaire regering, waaronder gij zoo vele jaren gebukt gingt, werd ik door *u* niet beschuldigd, als zoude ik hebben te kort gedaan aan den moed en de volharding, waardoor zich zoo vele edele krijgslieden in die dagen onderscheidden, — aan de inschikkelijkheid en voorkomendheid van velen onder hen, — aan de vriendschap en toegenegenheid, welke zij inboezemden en aankweekten; — maar bij die toespraak dacht gij inzonderheid aan den drukkenden last, van elke, ja de *beste* militaire regering onafscheidelijk; gij dacht daarbij aan de onafgebrokene inkwartiering, waardoor gij, daargelaten de geldelijke opoffering, welke reeds op zichzelve voor velen een zware last te noemen was, — vooral de huisselijke rust en kalmte, dat dierbaar kleinood van den stillen burger, jaren lang uit uwe woningen verbannen zaagt; — aan de beperking uwer vrijheid, waardoor gij dikwerf van uwe bezittingen en naaste betrekkingen werdt afgesneden en in uw maatschappelijk beroep belemmerd; — aan de grievende bejegeningen en schandelijke geldafpersingen, mogten ze dan ook uitzonderingen heeten, waaraan gij in dien kommervollen tijd niet zelden ten doel stondt.

[illegible] het water, waarmede men jaren lang uwe vruchtbare akkers overdekte, werd ik door *u* niet beschuldigd, als zoude ik de inundatiewerken *in het algemeen* eene nuttelooze beschadiging hebben genoemd; — maar gij begreept mijne woorden, uitdrukkelijk ter neer geschreven, dat ze, *meestal zonder eenig nut voor de verdediging des Vaderlands* werden aangebragt, want gij dacht daarbij aan de willekeurige wijze, waarop men geheele polders, zonder het raadplegen der besturen of in strijd met hunne gegronde vertoogen 1), aan het water ter prooije gaf, en hoe enkele landen, mede daartoe bestemd, slechts door de onverschrokkene, ja dreigende taal van eenigen uwer daarvan bevrijd bleven; — gij dacht daarbij aan zoo menig braaf en ijverig huisgezin, door die laakbare handelwijze van zijn bestaan beroofd of in armoede vervallen, tot de Regering vurig en met nadruk, doch vruchteloos, haar om eenige lenigingen smeekende, — terwijl de mannen dier Regering, doof voor die smeekingen, langs de woningen dier ongelukkigen naar het toen vijandig België tonnen gouds afzonden 2), om aldaar een kunstmatig enthusiasmus op te wekken en aan te kweeken; tonnen gouds, waaronder zich zoo menigen spaarpenning bevond van hen, die in hunne eenvoudigheid op het altaar des Vaderlands meenden te offeren, 3) en waarvan welligt een honderdste deel genoeg zou zijn geweest om de lijdenden uit hunnen nood op te beuren.

Toen ik u sprak van het zwijgen der toenmalige vertegenwoordigers van uw gewest in 's lands vergaderzaal, bij zoo veel druk en kommer u ten deel gevallen, werd ik niet door u beschuldigd, als zoude ik hun, in hun maatschappelijk leven [illegible] pogingen miskend, welke zij, even als zoo vele anderen, mogten hebben aangewend; — 4) maar met mij hadt gij op hen slechts het oog als parlementaire mannen, en gij herinnerdet u, hoe dikwerf gij werdt te leur gesteld in uwe verwachtingen, wanneer zij, door uwe herhaalde en krachtige vertoogen over uwen toestand aan de Staten-Generaal gerigt, of door de opzettelijke redevoeringen der vertegenwoordigers uit Noord-Braband ten behoeve hunner gewestgenooten als uitgelokt, hunne stem niet hooren deden, waartoe zij zich te meer hadden moeten gedrongen gevoelen, nadat hun het vruchtelooze hunner zijdelingsche pogingen was gebleken; — gij herinnerdet u daarbij, hoe die vertegenwoordigers, — verre van met eenen *Luzac* en anderen, wier woorden thans eene droevige waarheid zijn, op een einde van den *status quo*, dat tevens het einde van uwen noodlottigen toestand zou zijn geworden, bij de Regering aan te dringen, — integendeel *steeds* het hunne bijbragten, om dien toestand te bestendigen.

En welk onpartijdige zou nu nog twijfelen kunnen aan het noodlottige van het zwijgen dier vertegenwoordigers in 's lands vergaderzaal, nu hun anonieme verdediger 5) (wiens logica overigens aan de lettervruchten van *Frans Baltus* herinnert) in zijne onnoozelheid zelf verklaard heeft, dat een later vertegenwoordiger, van wien betrekkelijk dat zwijgen in mijne toespraak natuurlijk de rede niet zijn kon, alleen *door in die zaal* NIET *te hebben gezwegen*, het lot der wets-voordragt, waarbij zes tonnen gouds tot schadeloosstelling werden beschikbaar gesteld ten behoeve der grens-districten, in het belang ook van Staats-Vlaanderen deed beslissen. *Zonder zijn spreken* zou dus geene schadeloosstelling zijn gegeven, 6) *door zijn spreken* heeft hij [illegible] het vonnis over zijne voorgangers uitgesproken!

Laat mij dus stil afwachten, of er uit de donkere schuilhoeken, waaruit men mij schijnt te willen belagen, sommigen, gelijk gij het noemt, met open vizier tegen mij zullen *durven* optreden. Ik zelf zal hen in die schuilhoeken niet opsporen. Hun naam te weten zou slechts eene droevige bijdrage te meer zijn voor mijne menschenkennis.

Bedrieg ik mij echter niet, dan behooren ze tot die, zoo ik hoop, weinige menschen in onze burgerij, die, zich zelven halve goden wanende, een vrijbrief meenen te bezitten, om allen, die zich niet in hunnen kring bewegen, met minachting of spot te bejegenen, en daarentegen door elke eenigzins harde waarheid, welke hun wordt voorgehouden, in drift ontbranden; die in hunnen overmoed maar niet kunnen gelooven, dat de braafheid, ijver en wetenschappelijke zin der burgeren de hechtste grondslagen zijn van elk Staatsgebouw, en dat deze eigenschappen, waar ook gevonden, gepaste achting en eerbied vorderen.

Voor hen zij hier gezegd, dat ik steeds getracht heb en trachten zal, eere te geven wien eere toekomt; dat ik een afkeer heb van elke opzettelijke beleediging, maar dat ik, waar ik in gemoede meen als burger te moeten spreken, boven alles der waarheid, zonder aanzien des persoons, hoop getrouw te blijven.

Middelburg, Ph. van den Broecke.
7 December 1848.

1) Wat ik hier zeg, is bepaaldelijk op het *vierde* administratief district van Zeeland toepasselijk. Ter eere van den edelen *le Bron de Vexela* zij gezegd, dat hij, als bevelhebber over het *vijfde* district, steeds met overleg der betrokkene polder-besturen de inundatiewerken beraamde, waarvoor hij door de bewoners van dit district met de ondubbelzinnigste erkentelijkheid werd beloond.

2) Door den persoon zelven, die deze operatien meestal bestuurde, is mij dit overigens algemeen bekend feit bevestigd.

3) Het stelsel van veinzerij van dien tijd, waarbij men in de proclamatien en andere staatsstukken den heiligen naam der Voorzienigheid om den anderen regel gebruikte, of liever misbruikte, om gemoedelijke menschen te verschalken, moge men met den naam van *beginselen van hoogere staatkunde* verdedigen. — Ik noem die beginselen in strijd met de wetten van zedelijkheid en godsdienst; beginselen, waardoor regenten en volken werden te gronde gerigt.

4) Hiertoe zullen welligt de stukken betrekking hebben, waarvan de bezigtiging door de redactie der *Middelburgsche courant*, zonder vermelding van plaats echter, wordt aangekondigd.

Dat er stukken bestaan waarop die aankondiging schijnt te doelen, is mij niet onbekend, maar tevens weet ik, dat eene opzettelijke toetsing derzelve de voormalige Zeeuwsche vertegenwoordigers, als parlementaire mannen, in geen gunstiger daglicht stellen zoude.

Wij weten dan ook niet, waarover ons meer te verwonderen, of over de onbeschaamde en illoyale aankondiging, of over de onbegrijpelijke ligtzinnigheid om zulk een teeder onderwerp ter sprake te brengen.

5) Zie Bijblad der *Middelburgsche courant* van den 28 nov. ll.

6) *Zoogenaamde schadeloosstelling*, want de *schade* werd niet *vergoed*; daargelaten, dat ze velen, die uit hun bestaan werden gerukt, daarin niet meer herstellen konde; om niet van de ongelukkigen te gewagen, die in der tijd aan hun noodlot werden overgelaten.

Aardbeving. — Luchtverheveling.

De berigtgever van het artikel in de *Goesche Courant* van 23 october ll., betreffende de op den 15 dito waargenomene roode compacte wolken enz., beeft in de *Middelburgsche Courant* van den 28 dezer, no. 134 (Bijblad) het artikel, geïntituleerd: *Aardbeving. — Luchtverheveling*, gelezen, en was zeer verwonderd daarin te zien, dat het eenvoudig en waar verhaal van een door velen opgemerkt verschijnsel, en van eenige gezegden ten dien opzigte, zonder eenige andere gevolgtrekkingen er uit op te maken, zoo verkeerd begrepen, en op eene zoo onverdiende wijze is [illegible]

Indien iemand, die op de Kaap de Goede Hoop eenigen tijd verbleven had, zich te Middelburg bevindende, onverwachts eene wolk zich zag vormen rondom de kroon van den grooten Middelburgschen toren, en hij deelde aan zijne vrienden mede, dat, als eene zoodanige wolk zich om de kruin van den Tafelberg aldaar vormt, en gezegd wordt dat de berg zijne paruik opgezet heeft, het de voorbode is van een ontzettenden stormwind enz., die de straten zuivert en het stof tot binnen de kasten in de huizen jaagt; wanneer nu *onverwachts* een zoodanige wind met het *ontbinden* of verspreiden der wolk volgde, na het nemen van eenige electrieke proeven, welker uitkomsten door hem in eene courant waren geplaatst, zou die persoon, die of een geleerde of een persoon van ondervinding zou kunnen wezen, verdienen als een waarzegger of diergelijke naar een *Balthazar Bekker* van 1690 verwezen te worden?... Kwaad zou zijn berigt aan het volk niet gedaan hebben; het zou bij gelegenheid van het verschijnsel, dat toch door velen zou gezien geworden zijn, gelegenheid gehad hebben om een denkbeeld te vormen van een verschijnsel op de Kaap, dikwijls zigtbaar, en aan velen geleerd hebben iets dat zij niet wisten, en den geleerden zou hij met zijne geringe proeven geen ondienst gedaan hebben.

De scherp gekleurde evenwijdige banden, drie dagen vóór den verschrikkelijken hagelstorm van 15 julij 1788, waargenomen bij Loches, te Chartres, Rambouillet-Pontoise, Clermont, Douai, Kortrijk enz., over 175 uren lengte (en waarbij Vlissingen ook schade geleden heeft), heeft zeker *Ludeman* niet omschreven.

Ook weet elk beoefenaar der natuurkunde, die op de hoogte van zijn tijd is, dat de aardschuddingen door [illegible] toe twee bekend zijn, als: de eene in de ingewanden der aarde en de andere aan de oppervlakte. Beide schijnen door de electriciteit te ontstaan: de onderaardsche door de communicatie met de ingangen der vuurbrakende bergen, en de andere, wanneer de electrieke ontlading plaats heeft van de aarde naar den hemel, na dat gedurende eenigen tijd de atmospheer negatief of harstachtig geëlectriseerd is geweest; en deze ontlading kan zich op een verbazenden afstand doen gevoelen. Doctor *John Murray* is van gedachte, dat deze aardschuddingen aan den retoer-schok toe te schrijven zijn. In zijne *A Treatise on Atmospherical Electricity*, London 1830, zegt deze geleerde: „Somtijds gebeurt het, dat de bliksem van de aarde naar den hemel opgaat. Ik ben maar eens getuige van een voorval van dien aard geweest; maar, dat was zoo merkbaar, dat er geene mogelijkheid was er zich in te bedriegen, en de opgaande bliksem zich *spiraalsgewijze* bewoog." Men ziet van die electrieke uitwerkselen, die wezenlijk geheel onverklaarbaar zijn, zoo als het verplaatsen van een geheel werk in gemetselden steen; het verhaal der omgevallen flesschen en glazen in onderscheidene herbergen, na eene van deze ontladingen in Engeland; het geval in 1816 te Acton, met eene min, die met twee kinderen wandelende, twee voeten hoogte er door werd opgeligt enz.; welke gevallen zeker als een belangwekkend voorbeeld van den retoer-schok verhaald mogen worden.

De retoer-schok laat zich op deze wijze verklaren. Verondersteld dat eene electrieke wolk, in den vorm van een boog, zich op eene belangrijke oppervlakte uitspreidt: zoo nu eene ontlading plaats heeft aan een der uiteinden van den boog, tegen een punt der oppervlakte van de aarde, zal op het oogenblik, om het evenwigt te herstellen, eene opklimmende ontlading van de aarde volgen aan het ander einde van den boog. Dat is hetgeen den retoer-schok veroorzaakt, welke zware aardschudding veroorzaken *kan*.

De aardschudding van den 19 october zal waarschijnlijk aan een retour-schok toe te schrijven zijn, en de berigtgever vermeent in zijne geringe proeven eenigen grond daarvoor te vinden. — Alles is dus hier natuurlijke oorzaak, buiten *Ludeman*, en geen het minste bijgeloof, dweeperij of onkunde. In goed vertrouwen zal de schrijver van het bewuste artikel in de *Middelburgsche courant*, het geschrevene uit Goes uit eene geheel andere bron verondersteld hebben, en als met een geheel ander oogmerk medegedeeld. Evenwel dank zij dezen voor zijne aanmerking betreffende den slinger; de uitdrukking van *volle beweging* was niet hetgeen de berigtgever meende te zeggen. Het is eene taalfout, alzoo hij zijne gedachte uit het Fransch vertaald heeft, en zou moeten wezen eene *merkbare* beweging. Het is ook buiten schuld van den redacteur of uitgever der *Goesche Courant*, om dat het door den berigtgever alzoo is ingezonden geworden.

Goes. L. F. D. L. D. R.

TER DRUKKERIJ VAN DE GEBROEDERS ABRAHAMS.

Ingezonden Stukken.

Aan de Redactie der Middelburgsche Courant.

Mijne heeren!

[illegible]

Uw Dw. Dienaar,

PH. VAN DEN BROECKE.

Aan den schrijver uit het 4de District van Zeeland, van het artikel, geplaatst in de Zeeuwsche Courant van den 3 December 1848.

[illegible]

PH. VAN DEN BROECKE.

Middelburg, December 1848.

[illegible]